

Tervetuloa webinaariin:

**Mitä EU:n
ennallistamisasetus
tarkoittaa
maatalousympäristöissä?**

Aloitamme klo 9.00

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Avaussanat

Minna-Mari Kaila
Osastopäällikkö, ylijohdaja,
Maa- ja metsätalousministeriö

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Ohjelma:

9.00 **Avaussanat**

Käytännön ohjeita: Miten keskustelemme tänään?

9.10 Ennallistamissuunnitelman valmistelutilanne

9.30 **Viljelijän puheenvuoro:** Millaisia luontotokeja maataloilla tehdään?

9.40 Keskustelua ja kysymyksiä

10.00 **Tutkijan puheenvuoro:** Mitä ennallistamisasetus tarkoittaa turvepeltojen käytölle?

10.15 **Paneelikeskustelu:** Miten saavutamme yhteistyöllä ennallistamissuunnitelman tavoitteet?

11.00 Keskustelua ja kysymyksiä

11.15 Yhteenveto

11.30 Tilaisuus päättyy

Käytännön ohjeita: Miten keskustelemme tänään?

- Kännykkä esiin! Käytämme menti.com –kyselyä.
- Myös chatissa voi esittää kysymyksiä. Kirjoitathan asiallisesti, kiitos!
- Etäyhteyden päästä ei valitettavasti pysty pitämään puheenvuoroa.
- Webinaari tallennetaan.
- Mukavaa webinaaria kaikille!

Ennallistamissuunnitelman valmistelutilanne

Tuuli Orasmaa
Erityisasiantuntija,
Maa- ja metsätalousministeriö

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

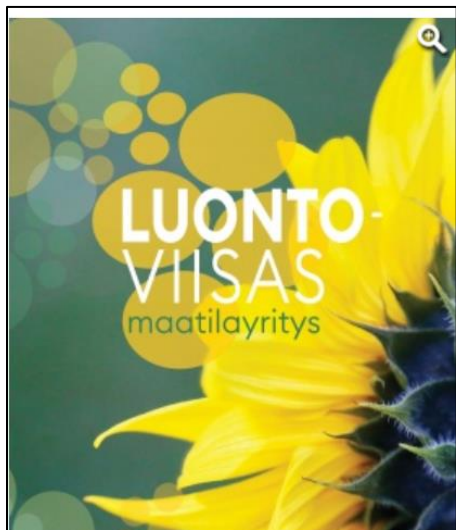
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Kuva: Aleksi Lehikoinen

HELSINKIN YLIOPISTO
HELSINKI UNIVERSITY
UNIVERSITY OF HELSINKI
MAATALOUS-METSÄTALTEELLINEN TIEDEKUNTA
AGRICULTURAL AND FORESTRY SCIENCES

Pölyttäjäystävällinen maatila

Periaatteet ja käytännöt
pölyttäjäystävällisempään maatalouteen

Metsänomistajat

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN TIEKARTTA maa- ja metsätaloudelle »

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Luonnon monimuotoisuus maatilalla -opas

Tutustu eri luonnon monimuotoisuuden teemoihin haluamassasi järjestyksessä.

Tietopaketti on julkaistu 17.6.2022.

Mikä ihmeen ennallistamisasetus?

- Ennallistamisasetus astui voimaan elokuussa 2024
- **Tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen.**
 - Lajien ja luontotyyppien tilaa täytyy parantaa. Mm. erilaiset metsät, suot, niityt...
 - Lisäksi monimuotoisuutta parantavia ja ilmastopäästöjä vähentäviä toimia mm. kaupungeissa, turvemailla ja virtavesissä.
- Tavoitteet ovat EU-maille yhteiset, mutta kukin maa saa päättää omat toimenpiteensä = **kansallinen ennallistamissuunnitelma**

Mitä on ennallistaminen?

- Ennallistaminen ei ole vain ”palauttamista luonnontilaan”, vaan laaja joukko toimia monimuotoisuuden lisäämiseksi
- Ennallistaminen ei tarkoita aina maatalouskäytöstä luopumista, vaan maatalouskäyttö voi monien ennallistamistoimien ohella jatkua.
- Osassa tapauksista maatalouskäyttö loppuu (esim. turvepellon ennallistaminen suoksi)
- Myös alueen sikseen jättäminen voi olla ns. passiivista ennallistamista

Mitä tavoitteita suunnitelmaan sisältyy?

- Suomen täytyy parantaa **peltolintujen tilaa**
- Lisäksi Suomen täytyy **valita kaksi indikaattoria** kolmesta vaihtoehdosta
 - niittyperhoset
 - maaperän hiili kivennäismaapellolla
 - maisemapiirteet maatalousmaalla (esim. puut, pensaat, kesannot...)
- Valitut indikaattorit täytyy **saada kasvuun 2030 mennessä**.
- Vuoden 2030 jälkeen täytyy saavuttaa kansallisesti määritelty ”tydyttävä taso”. HUOM. Tyydyttävää tasoa ei määritellä ensimmäisessä ennallistamissuunnitelmassa, vaan vasta 2030 mennessä.

Vaihtoehtojen hyödyt ja haitat

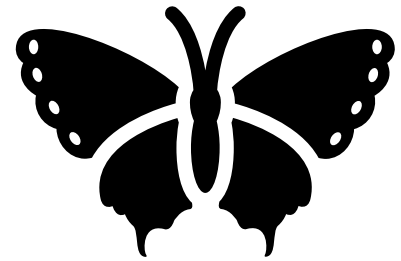

Kaikki kolme mittaria sisältävät heikkouksia ja vahvuuksia.

- **Niittyperhoset**
 - Niittyperhosia hyödyttävät toimet edesauttavat muitakin ennallistamistavoitteita. Myös perinnebiotooppien hoito hyödyttää perhosia.
 - Vain osa listatuista perhosista esiintyy Suomessa. Säätekijät voivat heilauttaa tulosta riippumatta toimenpiteistä ja politiikkaohjauksesta
- **Maaperän hiili kivennäismaapellolla**
 - Maaperän hiilen lisäämisestä hyötyä ilmastolle & maaperän kasvukunnolle.
 - Todella vaikeaa saada Suomessa maaperän hiiltä lisättyä, vaikka tehtäisiin oikeita toimenpiteitä.
- **Maisemapiirteet maatalousmaalla**
 - Maisemapiirteiden lisäys auttaa laajasti monimuotoisuutta ja muita ennallistamistavoitteita. Suomessa olisi mahdollista lisätä erityisesti kesantoaloja.
 - Mittaustapa on haastava, ja jättää huomiotta useita maisemapiirteitä.

Mittareiden valinta

- **Maaperän hiiltä kuvaavan mittarin kasvattaminen on erityisen hankalaa**
 - Luonnonvarakeskuksen mukaan viljely on Suomessa monessa suhteessa kehittynyt hiiltä kerryttävään suuntaan, mutta tämä ei näy tuloksissa. Suomessa pellot on verrattain vähän aikaa sitten muutettu metsästä maatalouskäyttöön, joten hiiltä häviää yhä. Myös ilmastonmuutos tekee vaikeammaksi lisätä maaperän hiiltä.
 - Maisemapiirre- ja niittyperhosindikaattorien kasvattamiseksi tarvittavat toimet edistävät monesti myös peltolintu- ja pölyttäjätavoitteita
- Teemaryhmä ehdottaa alustavasti, että **maaperän hiili jätettäisiin ennallistamissuunnitelman mittareista pois, ja valittaisiin maisemapiirteet ja niittyperhoset.**

Millaisilla toimilla mittarit voitaisiin saada kasvuun?

- Lisätään pelloille mm. monimuotoisuuskaistoja, puustoisia kasvustoja ja levennetään pientareita.
- Kannustetaan olemassa olevien maisemapiirteiden, kuten kiviaitojen ja puusaarekkeiden säilyttämistä.
- Lisätään kesantoja tarkoituksenmukaisissa paikoissa
- Lisätään peltojen ulkopuolisten, niittymäisten alojen hoitoa
- Kiinnitetään huomiota pientareiden niittoajankohtaan ja niittotiheyteen
- Suositetaan syysviljoja, kasvipeitteisyyttä ja nurmia erityisesti viljavaltaisilla alueilla
- Lisätään luomuviljelyä ja laidunnusta

Ohjauskeinot ja rahoitus

- **Teemaryhmä keskustelee tarkemmin ohjauskeinoista ja toimenpiteiden rahoituksesta syksyllä 2025.**
- Nykyisessä maatalouspolitiikassa (CAP-suunnitelma) on toimia, jotka lasketaan ennallistamiseksi. Toimia on lisättävä tai kohdennettava paremmin ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi.
- Nykyistä CAP-rahoitusta ei tarvitse muuttaa ennallistamisasetuksen takia. Ennallistamissuunnitelman tavoitteet ulottuvat 2050 asti, joten ennallistamissuunnitelma on todennäköisesti huomioitava seuraavassa CAP:ssa.
- Vapaaehtoiset keinot ovat keskeinen osa keinovalikoimaa. Toimien hyväksyttävyyteen ja oikeudenmukaisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

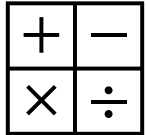
Mitä muita toimia maataloudessa tarvitaan?

- **Perinnebiotooppien ennallistaminen**
 - Työ vasta alussa. Toimet tarkentuvat syksyllä 2025.
- **Pölyttäjäkantojen vahvistaminen**
 - Työ vasta alussa. Tunnistetaan mm. kansallisen pölyttäjästrategian pohjalta sopivia toimia.
 - Ei liity vain maatalouteen, myös metsät ja kaupungit tärkeitä
- **Ravinnekuormituksen vähentäminen**
 - tärkeä osa vesien tilan parantamista
- **Turvemaiden ennallistaminen** Hanna Kekkosen esityksessä

Mitä seuraavaksi?

Teemaryhmä työittää suunnitelmaa eteenpäin

Vaikutusarviot: Syke tekee teemaryhmien avustuksella arvion ympäristö-, sosiaalisista- ja osin taloudellisista vaikutuksista. Luonnonvarakeskus tekee täydentäviä taloudellisia vaikutusarvioita ja maaseutuvaikutusten arviota (syksy 2025)

Turvekierros: Kaikille avoimet läsnätilaisuudet turvemaakysymyksistä: Parkano 28.10., Siikalatva 30.10., Suomussalmi 4.11., Tornio 6.11.

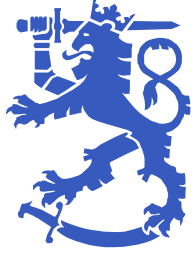

Lausuntokierros keväällä 2026

[Hankeikkunasta](#) löydät teemaryhmien kokoonpanot ja kokousmuistiot.

Ennallistamissuunnitelman **osallistamistilaisuudet:** www.mmm.fi/ennallistamisasetus

Mm. Okra-messut 4.-5.7.2025

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**Tervetuloa mukaan
ennallistamissuunnitelman
valmisteluun!**

Viljelijän puheenvuoro: Millaisia luontotekoja maatiloilla tehdään?

Mikko Piippo
Alapihan tila
Lapinlahti

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Taustaa

- Tila hankittu 2007
- Nykyisin:
 - Peltoa 330ha
 - metsää 30ha
 - luonnonlaitumia ja perinnebiotooppeja 36 ha
- Emolehmiä 107+nuorkarja 1-200kpl
- Luomussa vuodesta 2016
- Tuotamme: naudanlihaa, puhdaskauraa ja rypsiä

Helsinki

6.5.2025

Peltoviljely

- Viljelykierto
 - Monilajiset kukkivat nurmet
 - Kukkivat satokasvit
 - viljakasvit
- Maan kasvukunto!
- Lannoitus oikea-aikaisesti ja tarpeen mukaan
- viljelykierto hoitaa kasvinsuojelun
- Kerääjäkasvit + talviaikainen kasvipeitteisyys
- Elävä maa ja hyvinvoiva pelto tarjoaa elinympäristön eliölle, hyönteisille, linnuille ja nisäkkäille

Helsinki

6.5.2025

Karjatalous

- Laidun on monimuotoisuuden aarreaitta
- Luonnonlaidun on monimuotoisuuden runsaudensarvi
- Nautaa tehokkaampaa maisemanhoitajaa ei ole olemassa
- Kuivalanta luo elävän maan
- Linnut, hyönteiset ja eliöt hyötyvät erittäin paljon naudon läsnäolosta

Helsinki

6.5.2025

Kiitos!

Helsinki

6.5.2025

Tutkijan puheenvuoro: Mitä ennallistamisasetus tarkoittaa turvepeltojen käytölle?

Hanna Kekkonen
Tutkija, väitöskirjatutkija
Luonnonvarakeskus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Tavoite

2030

2040

2050

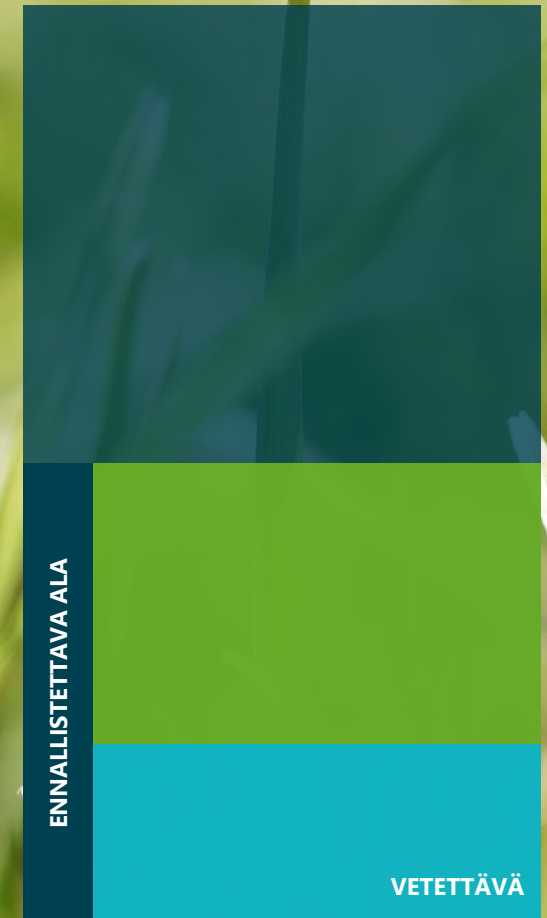
TURVEPELTOJEN KOKONAISALA

Ennallistetaan 30 % turvepeltojen pinta-alasta. Ennallistettavasta alasta vähintään neljännes on vetettävä

Ennallistetaan 40 % turvepeltojen pinta-alasta. Ennallistettavasta alasta vähintään kolmannes on vetettävä

Ennallistetaan 50 % turvepeltojen pinta-alasta. Ennallistettavasta alasta vähintään kolmannes on vetettävä

Pinta-alat ja joustomahdollisuudet

” Turvepeltojen lisäksi voidaan ennallistaa (ml. vettäminen) myös turvetuotantoalueita. Lisäksi 40 % vettämistavoitteesta voidaan toteuttaa ojitetuissa turvemetsissä

- Turvepelloilla tehtävien toimien laajuus riippuu lopulta myös siitä, paljonko toimia toteutuu joustoilla → joustomahdollisuuksia kartoitettu
- Joustot ovat liikkumavara → niiden toteutumiseen vaikuttaa käytettävissä olevat resurssit
- Turvepeltojen pinta-aloja määritetään parasta aikaa työryhmässä

Toimenpiteet

Toimenpiteillä
tavoiteltavat hyödyt

Biodiversiteetti

Vesistö
(mm. ravinnekuormitus)

Ilmasto

**Yksittäisinä tai
monitavoitteisesti**

MAHDOLLISIA ENNALLISTAMISEKSI KATSOTTAVIA TOIMENPITEITÄ (pl. vettäminen)

- Luomuviljely
- Suojakaistat
- Säättösalaojituksen avulla toteutettu valumavesien hallinta
- Metsitys
- Mahdolliset muut erilaiset viljelytoimet, jotka tunnetusti hyödyttävät tavoitteita (monimuotoisuuskasvit, monivuotiset nurmet, kesannot)

**Monia toimista edistetään jo nykyisillä
ohjauskeinoilla**

Vettäminen

Kriteerit

Edistettävä kasvihuonekaasujen vähentämistä

Lisättävä monimuotoisuutta

Mahdollisia seurantatapoja:
Vedenpinnan korkeus
Kasvillisuus

MAHDOLLISIA VETTÄMISEKSI KATSOTTAVIA TOIMENPITEITÄ

- Turvepeltojen ennallistaminen
- Turvepeltojen vettäminen ilmastokosteikoksi
- Turvepellon viljely kosteikkoviljellen

Joustoilla:

- Turvetuotantoalueiden vettäminen
- Ojitettujen suometsien ennallistaminen

Tarve kohdentaa lisäresursseja

Vettäminen

Vettämis-kelpoinen pinta-ala

Turvepeltojen käytön tiekartta

DTW indeksiin perustuva arvio

Turvepeltojen kosteikko-ohjelma

Kosteikkoviljely
ilmastonmuutoksen hillintäkeinona

Vettämis-kelpoista pinta-alaa on
kartoitettu eri yhteyksissä ja peltojen
vettämistä on kokeilu

Vettämis-toimia voidaan
toteuttaa

Pelloilla

Suometsissä

Entisillä turvetuotantoalueilla

Vettämis-toimet ovat kytköksissä ilmastopolitiikkaan ja edistävät samalla maatalouden ilmastotavoitteita → eivät lisäinen toimi nykyisten rinnalle

Tavoitteet sitovat jäsenmaita, ei yksittäisiä maanomistajia

Seuraavat askeleet

- Turvepeltojen pinta-alan määrittäminen
 - Ennallistettavan ja vetettävän pinta-alan määrittäminen
- Toimenpiteiden määrittäminen

→ Vaikutusten arviointi elinkeinolle

- Sosio-ekonomiset vaikutukset
- Alueellisesti

Kiitos

luke.fi

Paneelikeskustelu:
Miten saavutamme yhteistyöllä
ennallistamissuunnitelman
tavoitteet?

Moderaattori **Eija Hagelberg**,
erityisasiantuntija, YM

Mikko Piippo, viljelijä Alapihan tila, Lapinlahti
Hanna Kekkonen, väitöskirjatutkija, Luke
Eeva-Liisa Korpela, suojeluasiantuntija, WWF
Mika Hyövelä, kehitysjohtaja, Viljelijän Berner
Jukka Rantala, asiantuntija, MTK

Yhteenveto

Petri Ahlroth
Ympäristöneuvos,
Ympäristöministeriö

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Kiitos!

mmm.fi/ennallistamisasetus
ym.fi/ennallistamisasetus

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

